

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: 1 K 13, 1 – 13

Text: J 12, 1 – 8

Šest dní před velikonoce přišel Ježíš do Betanie, kde bydlel Lazar, kterého vzkřísil z mrtvých. Připravili mu tam večeři; Marta při ní obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří byli s Ježíšem u stolu. Tu vzala Marie libru drahého oleje z pravého nardu, pomazala Ježíšovi nohy a otřela je svými vlasy. Dům se naplnil vůní té masti. Jidáš Iskariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: "Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?" To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale že byl zloděj: měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo. Ježíš řekl: "Nech ji, uchovala to ke dni mého pohřbu! Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky."

Ježíš je na večeři v Betanii, v domě Marie a Marty, a je s nimi i Lazar, kterého Ježíš nedávno vzkřísil z mrtvých. Marta jako vždy běhá, obsluhuje a opět se stará o tu materiální stránku, zatímco Marie zasněně sedí Ježíšovi u nohou. Tradiční výjev, kde každá postava má svou přesně danou roli jako ve vánočním Betlémě. V jedné chvíli se ale Marie zvedla, sahá kamsi pro jakousi lahvičku, tu přede všemi rozbije a dům se naplní nádhernou vůní. Ale zdá se, že se z toho dokáže radovat jen Ježíš. Ostatní jsou v šoku. V lahvičce totiž byla celá libra drahého oleje z pravého nardu! To se mohlo prodat aspoň za tři sta denárů a byly by peníze! My přece potřebujeme hlavně peníze. A Marie je zbůhdarma, zcela marnotratně vyplácne Ježíšovi na nohy kvůli nějaké prchavé vůni. Taková ztráta! Takový zbytečný výdaj! A Jidáš to řekne za nás za všechny: „Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?“ Dovedu si představit, že bychom se v té chvíli docela jistě postavili za Jidáše, vždyť my uvažujeme stejně. Peníze se mají šetřit, spořit a využívat účelně.

Jenže na rozdíl od Ježíše jsme to my, kdo jsme Jidášovi naletěli na jeho způsob uvažování. Vždyť my tomu jidášovství učíme už malé děti. Když jsem se kdysi ptal dětí na biblické hodině, v čem je hřích marnotratného syna, tak mi odpověděly, že to, jak zbytečně utratil tatínkovy peníze! Tzn., že kdyby je utratil účelněji, tak by vše prý bylo v pořádku. Že tam jde v první řadě o ten odchod z domova, o rozchod se svým otcem, o rozpad vztahu, to dětem ani nenapadlo. Protože děti už od malička slyší od rodičů hlavně o penězích. Jak je vydělat, jak je ušetřit, jak je hned neutratit, protože je všechno drahé apod. A že do školy se chodí hlavně proto, abychom se v životě uživil.

Ale Ježíš nás učí něčemu jinému. On naopak Mariinu marnotratnost chválí. Jakoby měl jiné priority. Říká: Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky. Ta chvíle vzájemného sdílení a spolužití má teď přednost před starostmi o to, jak nasytit žaludek. Ježíš pochopitelně nezpochybňuje dobročinnost. Jinak by s sebou nenosili pokladnu pro chudé. Ale chudí tu byli a budou vždycky, tak jako peníze vždycky nějaké byly a budou nebo třeba nebyly, ale zase budou, i když dnes to vypadá, že byly a už nebudou či spíš nebyly ani dřív a tím spíš ani později nebudou. Ale to je v zásadě jedno. V tomto případě, tedy u Ježíšových nohou, platí: Ne samým chlebem živ je člověk. My se stále chováme jako ten zástup, kterému Ježíš vyčítá: „Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtili jste se. Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný.“ Ten materialismus, ať už marxistický nebo kapitalistický, se nás pořád drží jako klíště, a našeptává nám, že prioritu mají hmotné potřeby a až pak, jako nadstavba, jako luxus, který si může dopřát jen dobře situovaný člověk, jsou hezké mezilidské vztahy, láska, radost, pokoj a další duchovní statky. Ale ten idealista Ježíš jako by žil v jiném světě, či jakoby ani nebyl z tohoto světa, jakoby peníze v tu chvíli pro něho nehrály žádnou roli, on si prostě jen užívá a cení vzácné Mariiny lásky, jejímž citelným projevem byla nádherná vůně, která provoněla celý dům. Vůbec ho v té chvíli nezajímá to, co zajímá nás, Jidáše a ostatní učedníky, totiž peníze.

Jeden kreslený vtip od Vladimíra Rencína zobrazuje, jak se dva manželé spolu hádají až nakonec manžel řekne své ženě: „To je pořád peníze, peníze. Vykřikuj chvíli také něco jiného, třeba Česká Třebová, Česká Třebová!“ Zkusme se zamyslet nad tím, o čem se doma v našich rodinách mluví víc: o duchovních nebo o materiálních hodnotách? Pokud jsme např. rodiče, tak jak často se před dětmi bavíme o penězích a jak často si vzájemně vyznáváme lásku – tatínek mamince, maminka tatínkovi? Myslím, že nám nehrozí, že bychom si doma lásku vyznávali příliš. Spíš naopak. Skoro, jako bychom se za její projevy styděli. Na rozdíl

od Marie. On se nestyděla za vyznání lásky, které mělo pro ni větší cenu, než je cena vzácného oleje. Ta cena vzácné masti je skutečně šokující. To není pět procent z platu. To je roční plat. To je jakoby člověk řekl: Pane, všechno co mám je teď tvé. Patřím ti se vším, co mám. To je vyznání naprosté oddanosti, sebevydání, vyznání lásky celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou. Žádný olej by nebyl dost drahý, aby vyjádřil Mariinu úctu a oddanost Ježíšovi. Ano, pro ostatní měl pouze hodnotu zboží, přepočítanou na peníze. Jenže co jsou peníze? Je to nějaká stálá hodnota? Moje první výplata činila necelých 1200 korun. Dnes by mi to nestačilo ani na jeden týdenní nákup v supermarketu. Ale s mojí ženou se máme rádi pořád stejně. Lépe řečeno láska s časem výrazně stoupá na ceně.

Co je ale to Mariino pomazání Ježíšových nohou? Je to investice? Je to obětavost? Je to dar? Ne. Je to čirá marnotratnost! Boží láska je prostě rozhazovačná. Boží láska není vypočítavá, nepočítá křivdy, nezavidí, nehledá svůj prospěch, nepočítá zisky ani ztráty, nepočítá s návratností. Láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Boží láska nikdy nebankrotuje, i kdyby se zdálo, že ji člověk pověsil na hřebík. I kdyby nad ní udělal kříž a zcela ji pohřbil, Ona zůstává. Stejně jako víra a naděje.

Marie takovou lásku projevila. V příběhu je to znázorněno vonnou mastí, jejíž vůně pronikla do každého kouta a naplnila celý dům. Vůně je něco, co člověka uhodí do nosu hned při vstupu do domu. Ještě ho ani nemusí celý projít, ale už vnímá příjemnou vůni. Marie tu vůni věnovala Ježíšovi. Nedělala to kvůli ostatním. A přece ta mast voněla všem. Kdybychom se snažili příjemně provonět své společenství kvůli přilákání návštěvníků, budeme následně počítat, zda se ta investice vyplatila či nevyplatila. Ale Marie takto vůbec nekalkuluje. Její mast není žádná vějička, lákadlo nebo PR. To, co všem v domě voní, je její vztah k Ježíšovi. Pamatujme na to, až budeme přemýšlet, čím má být naše společenství charakteristické. Vztah ke Kristu není vyčíslitelný penězi, není primárně určený na odiv druhým, a přesto je tím jediným, co může být právě pro ty druhé skutečně přesvědčivé a autentické.

Přepočítávat všechno jen na peníze je cesta Jidášova. On svůj vztah ke Kristu ohodnotil na třicet stříbrných. Za tuto částku svou víru prodal. A prohrál svůj život. Ale cesta Kristova, kde se na peníze nehledí, vede k životu.

Modlitba: *Pane, kéž nás nic neomezuje v našem vyznávání lásky, víry a naděje. Kéž prokážeme svou lásku a budujeme mezi sebou vzájemnou důvěru bez ohledu na to, co nás to bude stát. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tvoje slovo nás osvobozuje od naší sebestřednosti ke službě lásky a pokoje našim bližním. Chceme jim sloužit i svými přímlovkami, a proto tě prosíme za všechny, které jsi postavil do naší blízkosti. Prosíme tě za naše bližní, které jsme si nevybrali, prosíme tě nejen za ty, kteří jsou sympatičtí a milí, ale i za ty, kteří nám jsou všelijak protivní a obtížní. Požehnej jim a dej jim poznat svou lásku i skrze nás a naše slova. Prosíme tě za ty, na něž se hněváme a s nimiž nám usmírování činí potíže. Ukazuj nám na kořeny našich problémů. Prosíme tě za ty, kteří jsou zlí, protože jim v životě něco schází. Nasyt' jejich hladovou a žíznoucí duši. Prosíme tě za ty, kteří mají strach z budoucnosti, kteří vidí všechno černě, kteří se nedovedou spolehnout na tvoji milost. Dej, at' k nim dolehne hlas evangelia, které vlévá naději ustaraným a pochybujícím. Prosíme tě za ty, kteří jsou sklíčení nejrůznějšími starostmi, za ty, které trápí jejich nemoci, za ty, kteří trpí nedostatkem lásky a porozumění. Prosíme tě za ty, kteří zůstali osamoceni, kteří ztratili své blízké a nemají člověka, který by je potěšil. Naplň, Pane, jejich potřeby. Nám všem pak daruj radost z tvé lásky k nám. Amen.*